Cuestiones… include teme și teorii recente mai puțin prezente în manualele românești de lingvistică generală, precum aspectele biologice ale limbajului, limbile de semne ori dihotomia între „limbile naturale" și cele „cultivate". Spațiul redus, de 221 de pagini, este structurat cu claritate și îmbogățit cu sinteze teoretice, activități și lecturi recomandate pentru fiecare capitol. Regăsim aici poziția antidogmatică a tratatului *Del lenguaje a las lenguas*, anume, necesitatea de a regîndi teoria lingvistică, derivată dintr-o tradiție filologică bazată pe limba scrisă, pentru a acoperi limbile naturale vorbite, necultivate, și cele de semne, forme principale ale limbajului, și a putea pătrunde astfel cu mai mare acuratețe esența limbajului. Prezentată cu un ochi proaspăt, care pune în discuție teoriile de pînă acum, lingvistica devine o aventură a problemelor deschise. Lucrarea propune astfel o abordare didactică cu adevărat interactivă și stimulatoare, nu o dată provocatoare, care merge dincolo de sintezele teoretice ori de simplele exerciții aplicative și cultivă un mod de gîndire nemimetic, critic.

Prin informația adusă la zi, prin viziunea modernă și prin abordare, *Cuestiones…* este un instrument util pentru cursurile și seminariile de Introducere în lingvistică, complementar manualelor românești, între care remarcăm lucrările profesorului Constantin Frâncu, omagiat în volumul de față: *Curs de lingvistică generală*, Iaşi, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", 1979, *Curente și tendințe în lingvistica secolului nostru*, Iași, Editura Demiurg, 1997/1999.

Bibliografie

Moreno Cabrera, 2014a. *Del lenguaje a las lenguas. Tratado didáctico y crítico de lingüística general*, *I. El lenguaje*, *II. Las lenguas*, Madrid, Euphonia Ediciones, 2014. http://www.euphoniaediciones.com/plataforma/libros/del-lenguaje-a-las-lenguas-tratado-didactico-y-critico-de-linguistica-general-29-196-1-2-2. Consultare: 15.10.2015. http://www.euphoniaediciones.com/plataforma/libros/tratado-didactico-y-critico-de-linguistica-general-vol-ii-las-lenguas-30-217-1-2-2. Consultare: 15.10.2015.

Moreno Cabrera, 2014b. *Sobre mi libro "Cuestiones clave de la lingüística"*, „Las dos vidas de las palabras", http://lasdosvidasdelaspalabras.com/. Consultare: 20.10.2015.

Iulia Nica
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași

IOAN MILICĂ, *Lumi discursive. Studii de lingvistică aplicată*, Iaşi, Editura Junimea, 2013, 294 p.

Încununare a cercetărilor întreprinse într-un proiect de cercetare („Sens și expresivitate") întreprins în cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași între anii 2010-2013, volumul *Lumi discursive. Studii de lingvistică aplicată*,

BDD-R212 © 2015 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:17 UTC)

reprezintă, așa cum lasă de înțeles autorul în capitolul introductiv, o sinteză a intereselor sale de cercetare.

Cuvîntul introductiv, se prezintă ca o succintă inițiere lectorului mai puțin familiarizat, cu domeniul, în tainele lingvisticii aplicate, cu ale sale varii teorii, domeniu în care lucrarea de față se încadrează. Punctul de plecare este binomul saussurean *langue-parole*, respectiv cunoscuta difererentiere între lingvistica vorbirii și cea a limbii. Insist'nd asupra distincției operate de marele lingvist genevez precum și asupra "dezideratului saussurian al investigației fără rest", autorul lucrării de față emite o judecată de valoare tranșantă, catalogînd premisa studiului exhaustiv al limbii-emisă de lingvistului elvețian, drept mai degrabă un ideal științific decît o realizare concretă și finită.

Recunoscînd importanța dimensiunii semiotice a textului, enunțată de un exeget precum Heinrich Plett (sub influența de netăgăduit a celor trei dimensiuni comunicative simultane şi complementare propuse de Charles Morris), Ioan Milică așază acest model la temelia studiului aflat în discuție. Astfel, centrul de greutate în analiza „lumilor discusive" stă tocmai în conștientizarea dualității procesului de comunicare, a caracterului de negocire ce se imprimă actului comunicării odată cu schimbul de replici între actanți. Mai mult decît atît, după cum autorul subliniază, bagajul cognitiv și atitudinea forțelor active angrenate în actul comunicativ au capacitatea de a influența "identitatea lumii de enunțuri și de reprezentări care se naște în activitatea de comunicare".

Semnificația titlului este motivată și ea în acest capitol. Cele trei lumi aduse în prim-planul atenției investigative configurează, prin semnificațiile implicate, o viziune complexă asupra actului lingvistic, ale cărui hotare sînt trasate, pe de parte, de " resursele semiotice ale limbii cunoscute și vorbite de protagoniști" și, în aceeași măsură," de personalitea fiecăruia dintre participanți."

Prima lume discursivă în care cititorul pătrunde este aceea a discursului public. Atenția lectorului este orientată inițial asupra discursului ideologic. Se aduce din discuție importanța relației dinte limbaj și ideologie, altfel spus a arhitecturii semiotice, căci, fără limbaj ca suport semiotic al manifstarilor ideologice, existența acestora nu ar fi posibilă. Exemplele aduse ca temei pentru validarea acestei idei evidențiază numerosele *modelari* suferite de limba română în perioada comunistă, de la nașterea așa-numitei limbi de lemn pînă la denaturări semantice aservite regimului politic al vremii.

Pe aceeași linie sînt aduse în prim-plan aspecte ale prezenței argoului în discursurile politice cît și în mass-media. Configurată pe linie diacronică, această secvență a studiului lui Ioan Milică evidențiază atît destinderea, la nivel de mentalitate, determinată de schimbarea de regim, cît și noile tendințe în materie de „political slang" ce pot fi reperate în discursurile politicienilor români de astăzi. Pe lîngă faptul că oferă o viziune cursivă asupra realității faptelor de limbă, se realizează în plus și o radioscopie plină de umor asupra jargonului politic asociat,

BDD-R212 © 2015 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:17 UTC)

uneori, de tendința omului politic “de a recurge la argou, deși în anumite ocazii s-ar cuveni să nu o facă”.

Larga utilizare a provebelor și rolul lor semantic în economia faptelor de limbă constituie subiectul părții secunde a studiului, intitulat *Universul proverbelor*. O atenție deosebită este acordată relației ce leagă parimiile de procesul de desemnare a elementelor specifice identităților etnice. Autorul observă, în acest context, amploarea stereotipurior de gîndire și limbaj și efectul lor asupra procesului mai sus numit.

Cel din urmă studiu al volumului cuprinde în prima sa parte o semnificativă analiză a modelelor cognitive ce au stat la baza creării unei terminologii populare și științifice de numire a plantelor. Se urmărește așadar modul în care mentalitatea oamenilor ce aparțin unei comunități este transpusă în procesul denominativ. În mod analog, se urmărește o descriere sincronică a “imaginarului animalier în presă sportivă” precum și o analiză, din prisma lingvisticii aplicate, a tendinței de recurgere la metaforă în domeniile științifice.

Nota de originalitate ce însoțește periplul în lumile discursive propuse rezidă în materialul supus analizei, variat și înglobator; de la articole din publicistica eminesciană la fragmente din stenografiile ședințelor parlamentare contemporane, fragmente din articole din presa de scandal, comentarii anonime cu tentă politică, pînă la lucrări științifice, cum ar fi dicționare de fitonime, materialul analizat reprezintă o oglindă a laboriosului proces de cercetare întreprins în vederea constituirii studiului de față. Instrumentele analitice puse în operă au așadar cu necestitate un caracter interdisciplinar, întrucît, dată fiind perspectiva abordată precum și caracterul inedit al materialului lingvistic supus cercetării, investigarea unilaterală s-ar fi dovedit insuficientă.

Validîndu-se prin caracterul oarecum insolit al faptelor supuse cercetării, volumul *Lumi discursive. Studii de lingvistică aplicată* semnat de Ioan Milică denotă rezultatele de excepţie care pot fi obţinute în domeniul lingvisticii aplicate, prin asumrea unei bune metode. Lectura volumului oferă chiar momente de savoare, reuşeşind să atragă atenţia nu doar a cititorului specialist ci și pe aceea a unui public mai larg, deschis spre cunoașterea particularităţilor faptelor de limbă.

Diana Lupuleac
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iaşi

BDD-R212 © 2015 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 06:05:17 UTC)